

Dr. Dailet Lobaina ontvangt een jonge moeder en haar kindje bij het gezondheidscentrum aan de monding van de Yumurí in Mata-Guandao, een afgelegen gebied bij Baracoa, in het uiterste oosten van Cuba. Dr Lobaina en de verpleegkundigen van het gezondheidscentrum bezoeken elke week per roeiboot een aantal patiënten in gehuchten stroomopwaarts in het binnenland. Foto: Yudy Castro Morales, reportage in Granma, 20 november 2015.

Enkele maanden geleden berichtten we in de Cuba Sí over het tekort aan geneesmiddelen in de Cubaanse apotheken. Sindsdien keert de bevoorrading dank zij enkele gepaste maatregelen geleidelijk weer terug tot een aanvaardbaar niveau.

Het meest waardevolle engagement van Cuba tegenover haar bevolking is een toegankelijke en duurzame gezondheidszorg, onderwijs en cultuur. Maar voor de overheid is het geen sinecure om de begroting rond te krijgen, zeker als de omstandigheden tegen zitten. Een lichte groei van het Binnenlands Product in 2017 met 1,6% kan niet verbergen dat Cuba's economie kwetsbaar is. Het land kampte met een grote droogte en de orkaan Irma veroorzaakte een schade van 541 miljoen USD. De VS-blokkade kostte Cuba

naar schatting 4,3 miljard. Voor de gezondheidssector betekent de blokkade dat het land grondstoffen, uitrustingsgoederen, medisch materiaal, geneesmiddelen, enz niet op de Amerikaanse markt kan aankopen, maar terecht moet op verder afgelegen markten. Dit betekent een meeruitgave van 87 miljoen dollar. Of met andere woorden: 87 miljoen dollar die Cuba niet kan investeren in kwaliteitsvolle gezondheidszorg. Eén van de gevolgen is een schaarste aan bepaalde geneesmiddelen.

De farmaceutische industrie van Cuba kampte de voorbije 2 jaar met een tekort aan buitenlandse deviezen, waardoor de aankoop van grondstoffen en verpakkingsmateriaal schortte. Meer dan 60% van de geneesmiddelen in Cuba wordt in het land geproduceerd. Maar wel 85% van de grondstoffen moet ingevoerd worden. Het directe gevolg is dat de bevoorrading van de apotheken in het gedrang kwam. Sinds juni 2017 is de bevoorrading merkkelijk verbeterd dank zij een grote levering basisgrondstoffen vanuit China. Daardoor kon het aantal geneesmiddelen dat niet beschikbaar was, herleid worden van 93 in februari 2017 tot 60 in december. Tegelijk verkreeg Cuba van een belangrijke Chinese toeleverancier soepelere betalingsvoorwaarden en keurde het Ministerie van Economie en Planning een extra budget voor de bevoorrading van geneesmiddelen goed. De productie van verzorgingscrèmes, siropen en schimmelwerende crèmes, die nog niet op peil staat, zal zich progressief stabiliseren.

Op een ander vlak heeft het Ministerie van Gezondheid in februari 2017 beslist alle farmaceutische bedrijven en apotheken, 2.148 in totaal, strenger te controleren. Dat bleek nodig. Op zes maanden tijd werden 42 onregelmatigheden vastgesteld en -erger nog- 22 criminele feiten, zoals het stelen van geneesmiddelen om ze op de zwarte markt te verkopen. Ook circuleerden blanco voorschriften waarmee onrechtmatig geneesmiddelen werden aangeschaft, om ze daarna op straat te verkopen. De vastgestelde misbruiken zorgden voor scherpe reacties binnen het

parlement en de regering, want gezondheid is een basisrecht, geen koopwaar. Om misbruik onmogelijk te maken, heeft het ministerie onlangs nieuwe voorschriftenformulieren ingevoerd. Door duidelijker te vermelden welke gezondheidsdienst, welke dokter en in welke provincie het voorschrift uitschrijft, kan bij twijfel de herkomst beter nagetrokken worden.

Een efficiënt gebruik van de gezondheidszorg en het onder controle houden van de uitgaven is één aspect van het gezondheidsbeleid van Cuba. Maar Cuba heeft ondertussen al lang begrepen dat het haar succesvolle medische knowhow op de internationale markt ten gelde kan maken. Hoe meer buitenlandse deviezen de gezondheidssector zelf kan opbrengen, hoe duurzamer de eigen gezondheidszorg kan draaien. Daarom investeert Cuba sterk in de internationale erkenning van de eigen nieuwe geneesmiddelen. Het land exporteert nu al medische technologie, 30 in Cuba ontwikkelde geneesmiddelen en verder een aantal generische medicijnen naar meer dan 50 landen. In deze context investeert Cuba verder in o.a. de bouw van nieuwe laboratoria. Laboratorio Dalmer S.A. in Santiago de Cuba bijvoorbeeld legt momenteel de laatste hand aan de productielijn van geneesmiddelen in zachte capsules, de eerste van die aard op het eiland, die zal toelaten om verschillende geneesmiddelen op de nationale en internationale markt aan te bieden. De laatste jaren stimuleert Cuba ook sterk de traditionele natuurlijke gezondheidszorg. Het land telt ondertussen al 215 artsen gespecialiseerd in natuurgeneeskunde; 138 artsen zijn in opleiding. Het land produceert vandaag 144 natuurlijke geneesmiddelen, waarvan er 20 recent werden ontwikkeld.

Wim Leysens

Bronnen:

<http://www.granma.cu/cuba/2017-12-30/brindemos-por-la-salud-30-12-2017-00-12-12>

<http://www.granma.cu/cuba/2017-11-29/aseguran-biocubafarma-y-minsap-que-se-estabiliza-paulatinamente-la-disponibilidad-de-medicamentos-29-11-2017-23-11-52>

<http://www.opciones.cu/cuba/2017-12-27/economia-cubana-crecera-en-2-para-2018/>

Artikel verschenen in Cuba Sí nr. 198, maart 2018

Dit delen:

- [Print](#)
- [Facebook](#)